

Tariffnemnda
Arbeids- og Inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030

Oslo, 30. oktober 2006

**HØRING: UTKAST TIL FORSKRIFT OM ALLMENNGJØRING AV
TARIFFAVTALE PÅ BYGGEPLASSER – SAK 4/2006**

Det vises til Tariffnemndas høringsbrev av 25. september 2006.

BNL er arbeidsgiverpart i Fellesoverenskomsten for byggfag som av LO/Fellesforbundet er begjært allmenngjort for hele landet. Overenskomsten omfatter 805 medlemsbedrifter i BNL med ca. 14 000 organiserte medlemmer av Fellesforbundet. Overenskomsten praktiseres også for uorganiserte arbeidstakere i de samme bedriftene.

Allmenngjøringen vil primært ha konsekvenser for uorganiserte og ikke-tariffbundne bedrifter. Antall bedrifter og arbeidstakere i dette markedet er betydelig større enn i BNL-bedriftene. Vi antar at det totale markedet innenfor byggfagene utgjør om lag 110.000 arbeidere hvorav ca 31.000 jobber i BNL-bedriftene.

BNL tar til etterretning at nemndas flertall har kommet til at det på grunnlag av LOs dokumentasjon foreligger rettslig grunnlag for allmenngjøring for de resterende fylkene. BNL legger dette til grunn for sin høringsuttalelse, men peker samtidig på at det fortsatt stilles spørsmål ved nemndas saksbehandling og liberale praktisering av Allmenngjøringslovens dokumentasjonskrav, jfr NHOs høringsuttalelse.

Sammenlignet med tidligere forskrifters kompleksitet, mener BNL at forslaget er en forbedring i riktig retning. Vi mener imidlertid forskriften bør kunne forenkles ytterligere, noe vi kommer tilbake til nedenfor.

Vi vil også peke på verdien av at man utformer en forskrift som også arbeidsgiverorganisasjonen kan stille seg bak og forsvare ovenfor markedet.

BNL er tilsluttet Næringslivets
Hovedorganisasjon - NHO

Byggenæringens Landsforening
Essendrops gate 3
Postboks 7187 Majorstuen, 0307 Oslo
Telefon 23 08 75 00/ Telefaks 23 08 75 01
Organisasjonsnummer 983 060 463
Bankgiro 6003.06.74742
E-post firmapost@bnl.no / www.bnl.no

Minstelønnsatsene

I forslaget har man lagt til grunn minstelønnsatsene i overenskomstens § 2-2 og § 2-3. På bakgrunn av erfaringene med de tidligere forskriftene, har BNL ingen innvendinger til dette. Det er på arbeidsgiverhold oppslutning og forståelse for at det settes et alminnelig minstenivå for lønningene i hele byggemarkedet.

De nye satsene, gjeldende fra 1. april 2006, er på henholdsvis kr 118,-/123 (ufaglært) og kr. 132.50 (faglært). Vi mener dette er et tilstrekkelig høyt nivå til å sette akseptable grenser for "sosial dumping" og urimelige konkurransevilkår i det ikke- tariffbundne arbeidsmarkedet.

Vi antar også at det uorganiserte og ikke- tariffbundne arbeidsmarkedet vil kunne akseptere slike satser som minimumssatser. Gjennom god informasjon og kontroll bør dette kunne etterleves også i praksis. BNL vil gjøre sitt til å bidra til opplysnings- og informasjonsvirksomheten.

For Arbeidstilsynet bør kontroll av timelønningene være et enkelt parameter å arbeide med. Vi minner også om at timelønnsatsene skal måles i forhold til arbeidstiden, dvs "den tid arbeidstaker står til disposisjon for arbeidsgiver", jfr aml § 10 -1.

BNL legger til grunn at dette er et midlertidig virkemiddel i den nåværende arbeidskraftsituasjonen som må revurderes på et senere stadium.

Arbeidstid

Ettersom forskriften nå skal gjøres gjeldende for de øvrige fylkene, mener vi det er grunn til å se på arbeidstidsreguleringen i forskriftene på nytt. BNL vil fraråde at forskriften innfører 37,5 timers arbeidsuke som det normale i byggfagene.

I en situasjon med høykonjunktur og kapasitetsmangel, er det behov for all arbeidskraft som kan oppdrives innenfor byggfagene. Ser man hele byggemarkedet under ett, tariffbundne og ikke- tariffbundne bedrifter, vil nedsettelse av arbeidstiden til 37,5 timers uke utgjøre et betydelig arbeidskrafts- og produktivitetstap. Mange bedrifter uten tariffavtale praktiserer arbeidstidsordninger etter Arbeidsmiljølovens rammer (40 timer og lignende). Forslaget til forskrift innebærer at disse må redusere arbeidstiden til 37,5 timers uke.

Vi antar at dette grovt regnet vil føre til tap av 2000 - 3000 årsverk.

BNL kan ikke se hvordan dette skal kompenseres uten å måtte øke arbeidsinnvandringen enda sterkere. Vi mener dette er både økonomisk og sosialt uheldig for alle parter.

Tatt i betraktning at det er tale om en landsomfattende allmenngjøring, mener vi forskriften bør legge til grunn det som er politisk akseptert som alminnelig arbeidstid i Norge - nemlig 40 timers arbeidsuke for dagarbeid, jfr arbeidsmiljøloven. Dette gjelder alle næringer – inkludert byggenæringen.

Selv om en skulle legge til grunn at det bare er de nye bedriftene fra Øst- Europa som anvender 40 timer uke etter arbeidsmiljøloven, kan vi ikke se at dette er en urimelig arbeidstid

som har noe med "sosial dumping" å gjøre. Vi etterlyser derfor en bedre begrunnelse for å gjøre et så drastisk inngrep i markedet.

Vi minner også om at det nasjonale regelverket om arbeidstid ble gjennomgått i forbindelse med den nye Arbeidsmiljøloven av 2006. Også LO gav der gav sin tilslutning til de alminnelige arbeidstidsrammene som senere ble vedtatt av Stortinget. LO har i alle år akseptert at det skal være en forskjell i arbeidstid mellom tariffbundne og ikke- tariffbundne bedrifter. Vi stiller oss derfor kritisk til begrunnelsen for at man gjennom allmenngjøringslovens skal foreta en generell arbeidstidsforkortelse i byggenæringen.

Dersom dette skal skje må det bygge på en ordinær politisk behandling i Stortinget. Under Stortingsbehandlingen av arbeidsmiljøloven, var det ingen som har antydnet at det er behov for alminnelig arbeidstidsforkortelse i byggenæringen.

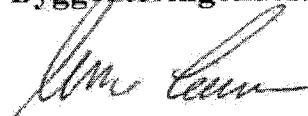
Også for Arbeidstilsynets kontrollvirksomhet mener vi det er en fordel å holde seg til arbeidsmiljølovens etablerte og kjente regler om arbeidstid og ikke et slags "tariffregelverk" som forskriften synes å bygge på. Det siste vil skape diskusjoner og uklarheter som ingen er tjent med.

BNL vil derfor sterkt anmode Tariffnemnda om å revurdere forslaget på dette punktet.

Vedlagt følger våre kommentarer til de enkelte bestemmelsene.

Med hilsen

Byggenæringens Landsforening

Sverre A. Larssen
Adm. direktør

VEDLEGG

LANDSOMFATTENDE FORSKRIFT:

KOMMENTARER FRA BNL TIL DE ENKELTE BESTEMMELSENE

Når det gjelder utformingen av forskriften har vi følgende bemerkninger:

§ 1 Grunnlaget for allmenngjøring

Ingen merknader.

§ 2 Hvem forskriften gjelder for

BNL mener at forskriftens omfang bør defineres tilsvarende med overenskomstens omfang.

Overenskomsten § 1 har omfangsbestemmelser som konkretiserer virkeområdet for overenskomsten. Utgangspunktet er arbeidets art som er "byggningsarbeid". Dette er igjen definert i 2. ledd og konkretisert gjennom 3. ledd.

Overenskomsten stiller ikke vilkår om at bygningsarbeidet skal være utført på "byggeplasser". Dette er et tilleggskriterium i forskriften som vi mener er overflødig. Vi ber nemnda vurdere om det ikke er mer hensiktsmessig å benytte deler av beskrivelsen av omfangsbestemmelsen i overenskomsten som omfang for forskriften.

Vi er dog enige i at forskriften ikke må bli for kompliserte på dette punktet.

BNL foreslår følgende formuleringer:

Denne forskrift omfatter alt bygningsarbeid som utføres i hele landet.

Med bygningsarbeid menes bygge- og byggeteknisk virksomhet med tilliggende arbeider, herunder riving og kildesortering på byggeplass.

Disse fag omfattes av forskriften:

Anleggsgartnerfaget, betongfagene, tømrere og innredningssnekkere, murere og murarbeidere, rørleggere, kobber- og blikkenslagere, malere og byggtapetserere, isolatører, taktekkere, stillasbyggerfaget, og industrimalerfaget. I tillegg omfattes tømrer- og montasjearbeid i trehusindustrien.

Faglært og ufaglært arbeidskraft

BNL mener at det er viktig at en landsomfattende forskrift holder seg til de samme kriterier som overenskomsten hva gjelder begrepene "faglært" og "ufaglært arbeidskraft".

FOB § 2-2 lyder:

2. ledd:

Fagarbeidere er arbeidstakere som har fag- eller svennebrev i vedkommende fag. Som fagarbeider regnes også de som har fått tildelt yrkesbevis.

For å få lønn som fagarbeider må fagbrevet tilfredsstille de generelle kravene til fagbrev som vi finner i Opplæringsloven av 1998. Andre "fagbrev" gir ikke rett til fagarbeiderlønn og fagarbeiderstatus.

Overenskomsten har heller ikke bestemmelser om at arbeidstakere med "tilsvarende formell utdanning i faget" skal avlønnes som fagarbeider. Tariffnemndas forslag innebærer et nytt kriterium for fagarbeiderlønn som ikke er hjemlet i overenskomsten. Etter BNLs syn åpner nemnda for en praksis som er i strid med tariffavtalen og i som verste fall uthuler fagarbeiderbegrepet. Vi anmoder derfor nemnda å stryke dette kriteriet.

Overenskomsten forutsetter videre at fagbrevet må foreligge "i vedkommende fag". Dvs at fagbrevet må foreligge i det faget man er ansatt for å utføre arbeidet i. Overenskomsten bygger på et "relevanskrav" og dette må også få konsekvenser for forskriftens utforming. Dette innebærer at en rørlegger med fagbrev som er ansatt som tømrer, ansees som ufaglært i lønsmessig sammenheng.

Vi foreslår derfor at ovenfor nevnte tekst i FOB § 2-2 skrives inn som tekst i forskriften.

Vi er enige i at lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak holdes utenfor forskriften selv om de jobber innenfor byggefagene.

§ 3 Virksomhetens ansvar

Vi oppfatter allmenngjøringsloven slik at det er et arbeidsgiveransvar å sørge for at bestemmelsene i arbeidsavtalen ikke er "i strid" med forskriften.

Vi kan derfor ikke se behovet for at man innfører et "virksomhetsansvar" i forskriften. Vi foreslår at nemnda bygger på arbeidsgiverbegrepet i sin utforming av ansvaret etter forskriften..

§ 4 Lønnsbestemmelser

Henvvisning til minstelønnsatsene i overenskomsten er korrekt pr. dato.

Vi gjør oppmerksom på at det er egne (og lavere) lønnsatser i overenskomsten for personer under 18 år, er det derfor nødvendig å gjøre unntak fra forskriften for disse. I motsatt fall vil forskriften "opphæve" disse satsene, og det har ikke vært meningen.

I praksis kan lønnsatsene bli endret i tariffperioden pr. 1.4. 2007 dersom mellomårsoppgjøret tilsier dette. Endringene i forbindelse med mellomoppgjørene er ofte av begrenset størrelse (2005: kr. 1,00). De største økningene av minstelønnsatsene kommer erfaringsmessig i forbindelse hovedoppgjørene (2006: 5,8 %). Det er derfor et spørsmål om ikke en årlig endring av forskriften vil være unødvendig og byråkratisk.

BNL foreslår derfor at dette forenkles slik at forskriften gjelder uten endringer for hele tariffperioden fram til hovedoppgjøret - uten regulering i mellomåret.

§ 5 Arbeidstid

Bestemmelsene om arbeidstid i Fellesoverenskomsten finner vi i bilag 5 a. Dette er generelle arbeidstidsforkortelser som er ment å være bedre enn lovens rammer for tilsvarende typer arbeid. Arbeidstidsbilaget setter ulike rammer for dagarbeid, skiftarbeid osv.

BNL mener, som nevnt innledningsvis, at bestemmelsen bør utgå og erstattes med en alminnelig hensvisning til Arbeidsmiljølovens kap 10.

Når det i forskriften første ledd foreslås 37,5 timer uke antar vi at dette gjelder for dagarbeidstid, jfr bilag 5 a pkt 1. Tilsvarende bestemmelse i arbeidsmiljøloven § 10-4 nr 1 setter arbeidsuken til 40 timer.

Dersom 37, 5 timer for dagarbeid skal være hovedregelen, må vel de øvrige arbeidstidsrammene som medfører høyere belastning, for eksempel skiftarbeid (38 timer etter loven) justeres tilsvarende.

§ 6 Godtgjørelse for overtid

Det som er fremhevet overfor hva gjelder arbeidstid, gjelder også for overtidsbetaling. Også på dette punktet mener vi at Arbeidsmiljølovens bestemmelser er tilstrekkelige, jfr Arbeidsmiljølovens § 10-6 nr. 11. hvor tillegget er satt til 40 %.

§ 7 Utgifter til reise, kost og losji

Forskriftteksten er ikke identisk med Overenskomstens kapittel 7, men et slags kompromiss.

BNL mener at Overenskomsten ikke hjemler rettigheter i forhold til dekning av reiser når arbeidstaker har bopel utenfor Norge. Selv om det i den aktuelle situasjonen dreier seg om personer med bopel i Øst- Europa, er det mange nordmenn som frivilling har bopel i andre deler av verden, men som jobber i Norge. Bosted må være den enkelte arbeidstakers eget valg og reiser til og fra Norge må som hovedregel dekkes av vedkommende, med mindre annet blir avtalt på frivillig basis. I praksis dekkes eventuell reise fram til for eksempel Gardermoen. Utover dette må det forligge frivillig avtale mellom partene. Vi viser for øvrig til NHOs høringsbrev om dette.

§ 8 Krav til spise- hvilerom og innkvartering

Bestemmelsene i FOB bilag 18 om husvær, brakker, innkvartering kommer til anvendelse i de tilfeller bedriften sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, jfr. FOB § 7-1. Utover dette må arbeidstaker selv skaffe seg egen bolig i det vanlige boligmarkedet.

Foreslåtte nytt 1 avsnitt i § 8 kan være noe uklar og bør presiseres slik at det ikke blir tolket som en alminnelig plikt for arbeidsgiver til å skaffe bolig for tilflyttende personell.

§§ 9, 10 og 11

Ingen merknader til disse